

Baggrundsnotat: Anerkendelse af en palæstinensisk stat og dens betydning for en tostatsløsning i Israel-Palæstina konflikten

Indledning

En tostatsløsning, hvor Israel og en fuldgyldig palæstinensisk stat sameksisterer som selvstændige nationer, har længe været betragtet som en nøgle til at løse den langvarige Israel-Palæstina konflikt. Anerkendelsen af Palæstina som en fuldgyldig medlemsstat i FN er afgørende for at skabe en retfærdig og varig fred i regionen. Dette notat vil argumentere for, hvorfor en tostatsløsning er nødvendig, og hvorfor Palæstina skal anerkendes som et fuldgyldigt medlem af FN.

Historisk Baggrund

Zionismen, en politisk bevægelse for jødisk selvbestemmelse og en nationalstat i Palæstina, opstod i slutningen af 1800-tallet som en reaktion på udbredt antisemitisme i Europa. Efter Første Verdenskrig blev Palæstina, der tidligere var en del af det Osmanniske Rige, et britisk mandatområde under Folkeforbundet, forløberen til FN. Balfour-erklæringen fra 1917, hvor den britiske regering støttede oprettelsen af et "nationalt hjem for det jødiske folk" i Palæstina, satte scenen for øget jødisk immigration til området.

Holocaust, der førte til drabet på seks millioner jøder, intensiverede behovet for en jødisk stat. Overlevende og jøder fra hele verden søgte tilflugt i Palæstina, hvilket øgede spændingerne mellem jødiske og arabiske samfund. Efter krigen ønskede mange jøder en selvstændig stat, mens araberne i Palæstina og de omkringliggende lande modsatte sig dette.

FN's delingsplan fra 1947, UNRWA og Osloaftalerne

Efter Anden Verdenskrig blev FN dannet for at fremme international fred og sikkerhed. I 1947, med mandatets udløb og øget vold i Palæstina, henviste briterne problemet til FN. FN's specialkomité for Palæstina (UNSCOP) anbefalede en delingsplan, der skulle opdele Palæstina i to selvstændige stater: en jødisk og en arabisk, med Jerusalem under international kontrol. FN vedtog denne plan (Resolution 181) den 29. november 1947 med et flertal på 33 stemmer for, 13 imod, og 10 afholdende.

Den jødiske befolkning i Palæstina accepterede delingsplanen, mens den arabiske befolkning og de omkringliggende arabiske stater afviste den. Dette førte til udbrud af vold mellem jødiske og arabiske militser. Den 14. maj 1948, dagen før det britiske mandat udløb, erklærede David Ben-Gurion uafhængighed for staten Israel. Umiddelbart derefter angreb arabiske nabolande (Egypten, Jordan, Syrien, Libanon og Irak) den nyoprettede stat, hvilket markerede starten på den arabisk-israelske krig i 1948.

FN forsøgte at mægle i konflikten gennem udsendinge som Folke Bernadotte, der blev myrdet af en israelsk militant gruppe. På trods af udfordringer spillede FN en vigtig rolle i at forsøge at mægle fred. I 1949 resulterede forhandlinger i FN-mæglede våbenhvileaftaler mellem Israel og de angribende arabiske stater, kendt som Rhodos-aftalerne.

Som en konsekvens af krigen blev omkring 750.000 palæstinensere flygtninge. FN oprettede FN's hjælpeorganisation for palæstinensiske flygtninge i Mellemøsten (UNRWA) for at hjælpe disse flygtninge med humanitær hjælp og tjenester.

Der er omkring 12-13 millioner palæstinensere, som har en naturlig ret til selvbestemmelse. Mange af disse palæstinensere bor uden for de oprindelige palæstinensiske områder som flygtninge. Den vedvarende konflikt skyldes i høj grad fraværet af en tostatsløsning, hvilket har givet næring til ekstreme elementer på begge sider, såsom de israelske bosættere og Hamas.

Osloaftalerne fra 1993, som var en milepæl i fredsprocessen, havde også en tostatsløsning som mål. Endvidere refererer FN's Sikkerhedsråds Resolution 242 fra 1967 til princippet om "land for fred", hvilket implicerer en tilbagevenden til grænserne fra før Seksdageskrigen.

Argumenter for anerkendelse af Palæstina som stat

International støtte og global konsensus

Der er allerede en betydelig international støtte for anerkendelse af Palæstina. 146 af FN's 193 medlemslande har anerkendt Palæstina som selvstændig stat. Den 18. april 2024 støttede 12 ud af de 15 medlemslande i FN's Sikkerhedsråd et forslag om at give Palæstina fulde medlemsrettigheder. USA nedlagde veto og trumfede flertallet. Som følge af FN's Generalforsamlings beslutning for to år siden - om at resolutioner, der falder i Sikkerhedsrådet på grund af et veto, automatisk går videre til Generalforsamlingen – tog man her stilling til anmodningen den 10. maj. Sammen med 142 andre af FN's medlemslande stemte Danmark for; 25 lande afstod fra at stemme og 9 stemte imod.

FN's Sikkerhedsråds Resolution 2334 fra 2016 anerkender også klart behovet for en palæstinensisk stat.

Selvbestemmelse og Retfærdighed

En anerkendelse af Palæstina vil støtte de mange palæstinensere, der ønsker en fredelig sameksistens med Israel. Den fortsatte israelske besættelse af palæstinensiske områder er uholdbar og i strid med international ret. Anerkendelsen af Palæstina som stat vil forpligte de anerkendende lande til aktivt at støtte oprettelsen af en reel palæstinensisk stat.

Bekæmpelse af Ekstremisme

En anerkendelse af Palæstina vil udfordre voldelige grupper som Hamas og opfordre palæstinenserne til at skabe en regering, der repræsenterer dem internationalt. Det vil også sætte Israels besættelse af Vestbredden og Gaza i perspektiv og forpligte Israel til at opgive besættelsen og støtte opbygningen af en palæstinensisk stat. Kort sagt vil en tostatsløsning med fuld anerkendelse af Palæstina i FN være en måde at beskytte staterne Israel og Palæstina mod deres respektive ekstremister.

Menneskerettigheder og Demokrati

Selvstyret i Palæstina har allerede erfaring med demokratiske valg (sidst i 2006), selvom der er behov for forbedringer med henblik på "good governance". FN og internationale mekanismer vil støtte overholdelsen af menneskerettigheder i en ny palæstinensisk stat, som en del af dens forpligtelser i FN.

Erfaringer fra andre konflikter

Der er paralleller mellem den palæstinensiske sag og andre nationale bevægelser, såsom kurdernes kamp for en stat. Begge grupper har lidt under kolonial opdeling, nationalisme, og internationale magters geopolitiske interesser. Ligeledes kan Irlands konflikt og efterfølgende fredsproces tjene som en model, hvor man inddrog tidligere konfliktparter i fredsforhandlingerne.

Implementering og FN's rolle

FN vil spille en central rolle i fredsprocessen. Dette involverer flere spor:

- Fredsprocessen vil sandsynligvis blive ledet gennem FN's Sikkerhedsråd.
- Genopbygningen af Gaza og fortsatte nødhjælpsoperationer vil blive håndteret gennem UNWRA.
- FN-agenturer, som UNICEF, WFP og UNDP, vil støtte genopbygning og politisk udvikling.
- En ny stat vil blive medlem af relevante FN-organisationer, som WHO, ILO, IMO, og WTO.

Afslutning

En tostatsløsning med anerkendelsen af Palæstina som en fuldgyldig medlemsstat i FN er afgørende for en varig fred mellem Israel og Palæstina. Det vil sikre, at begge stater kan eksistere side om side, med lige rettigheder og forpligtelser under international lov, og give plads til politiske kræfter i begge stater, som søger en fredelig sameksistens. Dette vil ikke kun skabe fred og sikkerhed for begge folk, men også styrke de internationale institutioners rolle i at sikre retfærdighed og menneskerettigheder i regionen.